

Notes du mont Royal

WWW.NOTESDUMONTROYAL.COM

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ

ΠΕΡΙ ΗΓΗΣΙΣ.

DIONYSII ALEXANDRINI

DE SITV ORBIS LIBER,

Interprete Andrea Papio Gandensi.

ΜΟΥΣΑΙΟΥ ΤΑ ΚΑΘ' ΗΡΩ'

ΚΑΙ ΛΕΑΝΔΡΟΝ.

MVSÆI HERO ET LEANDER,

EODEM INTERPRETE.

ANTVERPIÆ,

Ex officina Christophori Plantini,
Architypographi Regij.

M. D. LXXV.

A D
ILLVSTRISSIMVM
CHIMACI PRINCIPEM

D. CAROLVM DE CROY D. PHILIPPI

DVCIS ARSCHOTI, &c.

F. VNICVM,

ANDREÆ PAPII GANDENSIS

Carmen nuncupatiuum.

V AE tibi, de Græco geminos ser-
mone libellos

Ausus in Ausoniam nuper conuer-
tere linguam,

Prima mei voueo supplex monu-
menta laboris,

Aspice, sed placido, PRINCEPS clarissime, vultu.

5 Munera parua quidē: nam quis te prodere possit
Digna satis? sed quæ (nisi me TORRENTIVS
autor

Decipit edendi, vates tamen inclytus ille,

Et summus mihi Mæcenæ et Auunculus idem,)

Æquior haud nimium possit contemnere iudex,

10 Quàm graua obstiterint nobis incommoda
voluens.

A 2

Nam

*Nā nec adhuc cœptis apti mihi grādibus anni
Extiterant: nec, quā multis placuisse videbam,
Libera vertendi ratio atque effusa iuuabat.*

*Arctior at quædā, quamuis magis aspera cultu,
Tentata est: totidem dum singula versibus opto 15
Exprimere, & linguæ ni vis diuersa repugnet,
Pænè etiam paribus Latio transcribere verbis.*

*In tenui labor: at tenuis non gloria, sicui
Tam dura sub lege fluant pede carmina leni.*

Præterea, (experto si fas est vera fateri) 20

*Qui, terrā pontūmq; canēs populosq;, libellus
Paucis ingentem foliis completitur orbem,*

*Quamuis Argolico niteat pulcherrimus ore,
Non æquè Ausonias potuit migrare sub vrbeis
Natiua perstans specie patrioque lepore: 25*

*Infecundæ ob materiæ intraetabile pondus;
Seu Latij sermonis opes spectaueris arctas,
Seu pænè & verbis reddendi verba laborem.*

*Non quòd in Hesperias illum transferrier oras
Dexteriùs potuisse negem, si fortè Camœnis 30
Gratior hoc aliquis multoq; instructus ab usu,*

*Quem tandem conferre solet maturior ætas,
Tentauiſſet onus. Sed nil decedere nostris
Lusibus inde velim, tenero quos nuper in æuo
Protulimus, venia dignos si laude carebunt. 35*

Quippe

Quippe hunc, expleta vix pubertate, canebam
 Versibus indoctis, Libra cum instante recedens
 Octauum decimumque aetas mihi clauderet annum.
 Illum, qui extinctos deflet miseratus amanteis,
 40 Ter sexto desueta nouans post ocia mense;
 Induerent cum vere nouo se floribus arua.

Tu verò DIVINE PVER (namq; auspice
 tanto

Committent suppressa diu se carmina luci)
 Sis felix: tenuis neue aspernare poeta
 45 Primitias. alij posthac crescentibus annis,
 Si non auersæ puerum videre sorores,
 Prouenient fructus, maiusq; audere licebit
 Forsan, & extremos vates non inter habebor.
 Cresces & simul ipse, simul tua vtriusque virtus
 50 (Quam nunc eximiis impar conatibus ætas
 Haud se efferre sinit, sed spes non vana relucet)
 Incipiet magis atque magis prorumpere, et audax
 Præclaris iter ad cælum molirier actis.

Interea, veterum seu res miraris auorum,
 55 Seu magni in primis spectas exempla parentis,
 Quondam etiam titulos speras augere vetustos,
 Iam nunc nobilibus veniat quæ gloria factis
 Mente agita: sacrosque libes amplectere vateis,
 Quis mansurus honos æternâq; nomina curæ.

6 CARMEN NVNCVPATIVVM.

*Sic tibi, caelesti complet qui numine menteis, 60
Aspiret Deus: & firmis ita suscitetur annis
Insigni surgentem animo virtutis amorem,
Ut, post innumeros bellique domique labores
Pro patria & priscis obitos feliciter aris,
Cum paria egregia laudi iam premia terris 65
Deficient, magnis Diuum te coetibus addat
Sublimem merito transscribens gloria celo.*

IDIBVS SEPTEMBRIS clō. Iō.
LXXIV. LOVANII.

Notes du mont Royal

WWW.NOTESDUMONTROYAL.COM

Une ou plusieurs pages ont été volontairement omises ici.

ΜΟΥΣΑΙΟΥ
ΤΑ ΚΑΘ' ΗΡΩ
ΚΑΙ ΛΕΑΝΔΡΟΝ.

M V S A E I H E R O E T
LEANDER, INTERPRETE
ANDREA PAPIO GANDENSI.

M V S A E I H E R O

ET LEANDER.

*V S A mihi testem taciti cane lychnon
amoris:*

*Nocturnoque virum pelago ad connubia
nantem:*

*Obscurumq; torum, dea quem non viderit Eos:
Et Seston latebras Herus, & mœnia Abydi.
Iam mihi Leandrum videor spectare natantem:
Et lychnon, Veneris qui iussa referre solebat,
Noctinubaq; Hero flammæ præstare ministras,
Furtorum indicio dulci: quem Iuppiter astris
Debuerat socium post munera iungere noctis,
Ut calo fulgeret amorum pronubus ignis.
Quod miseras pariter curas obiiisset amantum,
Connubij extollens vigilis prænuncia signa,
Ante malus tristi rueret quàm turbine ventus.
Ergo age, & exitio, dea, commemoremus eodem
Extinctamq; facem simul, extinctumq; Leandrum.*

*Stabant opposita, ponti discrimine paruo,
Sestos Abydenaq; domus: tensisq; Cupido
Cornibus unum ambas iaculum contorsit in urbeis:
Accendens iuuenem pariter, pariterq; puellam,
Leandrum teneramq; Hero: sic nomine dicunt.
Hæc Sestum: at iuuenis sedeis habitabat Abydi.
Vrbibus ambabus pulcherrima scilicet ambo
Sidera: consimiles ambo. quæ si æquora naui
Fortè leges, turrim observa, qua Sestias Hero
Lumina monstrabat nanti spectanda Leandro:*

Quare

157

ΜΟΥΣΑΪΟΥ ΤΑ΄ ΚΑΘ΄

ΗΡΩ΄ ΚΑΙ ΛΕΑΝΔΡΟΝ.

Γ Π Ε΄ δια κρυφίων ὀπιμαίτρεα λύχρον
ἑρώτων·

καὶ νύχρον πλωτῆρα θαλασσοπόρον ὑμν-
ναίων·

καὶ γάμον ἀχλυόεντα, τὸν ἐκ ἴδεν ἄφθιτος ἠώς·
καὶ σηςδὸν καὶ ἄβυσδον, ὅπη γάμος ἐννυχρος ἦεθϋς.
νηχόμερόν τε λεάνδρον ὁμῆ, καὶ λύχρον ἀκούω·
λύχρον ἀπαγγέλλοντα δῖακτορίην ἀφροδίτης,
ἦεθϋς νυκπηγάμοιο γαμοσόλον ἀγγυιώτην·
λύχρον ἑρώτος ἀγαλμα· τὸν ὤφρην αἰθέριος ζῶς,
ἐννύχρον μετ' αἰθέλον, ἄγαν ἐφ' ὁμήγυριν ἄστρον·

10 καί μιν ὀπικληῖται νυμφοςόλον ἄστρον ἑρώτων.
ὅττι πέλσει σωέριδος ἐρσμανέων ὀδυνάων·
ἀγγελίην τ' ἐφύλαξεν ἀκοιμήτων ὑμνναίων·
πρὶν χαλεπὸν πνοιῆσιν ἀήμηναι ἐχθρὸν ἀήτην.
ἀλλ' ἄγε μοι μέλποντι μίαν ξυνάφει τῆδ' ὅττι
λύχρου σβεννυμένοιο, καὶ ὀλλυμένοιο λεάνδρου.

Σηςδὸς ἔλεω καὶ ἄβυσδος ἐραστίον· ἐγγύθι πόντε
γείτονές εἰσι πόλεις. ἔρως δ' ἀνὰ τόξα πταίνων,
ἀμφοτέρης πολίεσσιν ἕνα ξυνέηκεν οἷσδον,
ἠΐθεον φλέξας καὶ παρθένον· ἔνομα δ' αὐτῆς
20 ἱμερόεις τε λεάνδρος ἔην, καὶ παρθένος Ἡρώ.
ἠμὲν σηςδὸν ἔναιεν· ὁ δ' ἐπὶ πολίεσθρον ἄβύδου.
ἀμφοτέρων πόλιν ὠρεκαλλέες ἀσέρες ἄμφο,·
ἱκῆοι ἀλλήλοισι. σὺ δ' εἴ ποτε κεῖθι περήσας,
δίξέ μοι πνὰ πύργον, ὅπη ποτὲ σηςτας ἦρώ
ἴσατο λύχρον ἔχουσα, καὶ ἠγαμόνδρι λεάνδρῳ·

δίξέο

*Quare & fluctisonans antiqua littus Abydi,
Nunc quoque Leandri lethum quod plangit & igneis.
Vnde autem patria degens Leander Abydo*

Herus arsit amores, & amore innexuit ipsam?

*Fortè decens Hero, clara de stirpe, sacerdos
Servibat Veneri: seorsimq; parentibus, expers
Coniugij, turrim vicinum habitabat ad equor:*

*Diua instar Veneris. casti sed plena pudoris,
Nec se fæmineis adiunxit catibus unquam,
Nec gratas duxit choreas cum aequalibus una:*

Inuidiam atq; assueta suis conuitia vitans,

Quæq; sibi forma dum postulat amula laudem:

At semper dominam supplex venerata Cytheren,

Sepe etiam donis puerum placabat Amorem,

Ardentem metuens dia cum matre pharetram.

Non tamen effugit spiranteis igne sagittas.

Instabant Veneris populo solemnia festa,

Quæ Sesti peraguntur Adoniq; & Cytherea.

At sacram properè ad lucem venere frequentes

Incinctas pelago terras quicunque tenebant:

Pars longè AEmoniam linquens, pars littora Cypri:

Feminaq; hærebat sacris non vlla Cytheris,

Non Libani choreas beneolenti in vertice ducens.

Quin vicinorum festo nec defuit ullus:

Incola non Phrygiæ, non finitimæ urbis Abydi:

Nec iuuenum quisquam formæ studiosus: ut illi,

Si quò fortè vocat festi noua fama, sequentes,

Non tantum æternis properant dare munera diuis,

Quantum collectas festo spectare puellas.

At diua gradiens templo pulcherrima virgo,

Fulgorem

διζέο δ' ἀρχαίης ἀλινχέα πορθμὸν ἀβύδου,
εἰσέπνυ' κλαίοντα μόρον καὶ ἔρποντα λεάνδρου.
ἀλλὰ πόθεν λείανδρος, ἀβυδόθεν δώματα ναίων,
ἦρους ἐς πόθον ἦλθε, πόθῳ δ' ἐνέδησε καὶ αὐτῷ;

30 Ἡ' ρὼ μὲν χάριεσσα, διοξέφης αἵμα λαχούσα,
κυπαρίδος ἑὴ ἱέρεια. γάμων δ' ἀδίδακτος ἔκστα,
a Vide a πύργον δ' ἀπὸ περγόγων ὧδ' αὖ γείτονι ναῖε θαλάσῃ·
notas. ἄλλη κύπρις ἀνασσα· σαιοφροσύνη δ' ἐκ αἰδοῖ,
οὐδέ ποτ' ἀγρομυθήσιν ἐρωμίλησε γυναιξίν,
οὐδέ χόρον χαρίεντα μετήλυθεν ἥλικος ἥβης,
μῶμον ἀλδομυθή ζηλήμονα δηλυτεράων·
καὶ γὰρ ἐπ' ἀγλαίῃ ζηλήμονες εἰσι γυναικες·
ἀλλ' αἰεὶ κυθήρειαν ἰλασκομυθή ἀφροδίτῃ,
πολλάκι καὶ τὸν ἔρωτα παρηγορέεσκε θυγαῖς,
40 μητρὶ σὺν ἑραίνῃ, φλογερῷ βορέεσσιν παρῆξιν.
ἀλλ' ἐδ' ὥς ἀλέφνε πυριπνεύοντας οἰσούς.

Δὴ γὰρ κυπαρίδι παρθένος ἦλθεν ἑορτῇ,
τῷ ἀνασσειδὸν ἄγρουσιν ἀδώνιδι καὶ κυπαρίδι.
πασυδίῃ δ' ἑσπέρῳ ἐς ἱερὸν ἦ μὲρ ἰκέσθαι,
δοσὶν ἀνακταέσκον ἀλίσρεφών σφυρὰ νήσων·
οἱ μὲν ἀφ' αἰμονίης· οἱ δ' εἰναλίνης ἀπὸ κύπρου·
ἐδὲ γυνή τις ἐμμενὲς ἐπὶ πόλιν αἰεὶ κυθήρων·
ἐλιδάνου θυόεντος ἐπὶ πτερυγασί χορδαίων·
ἐδὲ περικτόνων τις ἐλείπετο τῆμος ἑορτῆς·
50 ἐφρυγίνης ἰαέτης, ἐγείοντος αἰσὸς ἀβύδου,
οὐδέ τις ἡϊθέων φιλοπαρθένος· ἢ γὰρ ἐκείνοι,
αἰὲν ὁ μὲρ τήσαντες ὅπῃ φάτις ἔστιν ἑορτῆς,
ἐτόσον ἀθανάτων ἀγέμεν ἀνδράσι θυγαῖς,
δοσὸν ἀγειρομυθίων δὲ κάλῃ παρθενικάων.
ἢ δὲ θεῆς ἀνα νηὸν ἐπὶ ὧγετο παρθένος Ἡ' ρὼ,

μὲρ μὲρ.

Fulgorem grato spargebat plurima vultu:
Exoriens veluti terris argentea Luna.

Quippe genas niueas summo rubor orbe tenebat,
Folliculis bicolor qualis rosa prodit: ut Herus
Membra tuens, credas roseum te cernere pratum. 60

Miscebat nam cuncta rubor: seseq; ferebat
Tralucens roseis per candida tegmina plantis.
Et Charites membris quacunque à parte fluebant.
Treis prisca finxere quidem: sed virginis unus
Centum una Charites videns spirabat ocellus.
Certè equidem Veneri digna est oblata sacerdos.

Sic illa ante alias forma præclara puellas,
Antistes Veneris, tanquam Venus altera visa est:
Et iuuenum subiit per mollia corda: toriq;
Nullus erat sociam qui non sibi posceret Hero. 70
Quatunque illa vago templum pede perlustrabat,
Hac comites oculosq; virum menteq; trahebat.
Tum iuuenum admirans aliquis sic ore locutus:
Spartam adij, claram vidi Lacedæmonis urbem,
Formosa qua dura manu certamina tractant:
At talem aspexi nusquam, teneramq; probamq;
Atque vnâ Charitum è numero fortasse minorum.
Iàmque adeò fessum nequeo me explere tuendo.
Protinus expirem, thalamis modo perfruar Herus.
Nec magis optarim fieri deus athere in alto, 80
Quàm mihi cara domi coniux contingat ut Hero.
At famulam si fortè tuam mi nulla facultas
Tangere, me simili saltem dea coniuge dona.
Hac simul hinc aliquis: alium simul inde latenti
Vulnere dementem faciebat forma puella.

At non

ΤΑ ΚΑΘ' ΗΡΩ ΚΑΙ ΛΕΑΝΔ. 161

μῦρ μῦρυγιὺν χαρίεσσαν ἀπασράπιττα παρσώπων,
οἷά τε λυκοπαρήνος ἐπαντέλλεσσα σελιῶν
ἄκρα δ' ἐχονέων φοινίσσεται κύκλα παρῶν,
ὡς ῥόδον ἐκ παλύκων διδυμόχροον ἢ τάχα φαίης
60 ἥρωϊς ἐν μελέεσσι ῥόδων λήμψα φαίνωαι
χροιλῷ γὰρ μῆγεων ἐρυθαίνετο νιασομένης δ',
καὶ ῥόδα λυκοχίτωνος ὑπὸ σφυρὰ λάμπετο κούρης.
πολλὰ δ' ἐκ μῆγεων χαρίτες ῥέον· οἱ δὲ παλαιοὶ
ῥεῖς χάριτας ψύσαντο πεφυκέναι· εἷς δ' ἐπὶ ἥρωϊς
ὀφθαλμὸς γήρῳ ἐκατον χαρίτεσσι τεθήλει.
ἄφρεκέως ἱέρψαν ἐπαύξιον εὔρετο κύωρις.

Ὡς ἡ μὲν, ὡδὲ πολλὸν ἀρις δύσσασα γυναικῶν,
κύωριδος ἀρήτρεα, νεὴ διεφαίνετο κύωρις·
δύσαστο δ' ἡϊθέων ἀπαλας φρένας· οὐδέ τις ἀνδρῶν
70 ἦεν, ὃς ἐμυρέανεν ἔχειν ὁμοδέμνιον ἥρωϊ.
ἡ δ' ἄρα καλλιθέμβλον ὅπη κτὶ νηὸν ἀλᾶτο,
ἑσπόμενον νόον εἶχε, καὶ ὄμματα, καὶ φρένας ἀνδρῶν.
καὶ τις ἐν ἡϊθέοισιν ἐθαύμασε, καὶ φάτο μῦθον.

Καὶ σπάρτης ἐπέβλεψεν, λακεδαίμονος ἑδρακὸν ἄστυ,
ἦν μόνον καὶ αἰεθλον ἀκούομεν ἀγλαϊάων·
τοίῳ δ' ἔγω ὅπως νείω, κεδνὴ δ', ἀπαλλῶτε
καὶ τάχα κύωρις ἔχῃ χαρίτων μίαν ὀπλοτεράων.
παπταίνων ἐμόγησα, κέρον δ' ἐχέειν ὅπως ἦς.
αὐτίκα τεθναίην λεχέων ἐπεθήμενος ἥρωϊς.
80 ἐκ ἂν ἐγὼ κατ' Ὀλύμπου ἐφίμειρον θεὸς εἶναι,
ἡμετέρῳ ὡδράκοιτιν ἔχον ἐπὶ δώμασι ἥρωϊ.
εἰ δέ μοι ἐκ ἐπέοικε τίλῳ ἱέρψαν ἀφάσθην,
τοίῳ μοι κυθέρεα νείω ὡδράκοιτιν ὀπάσσαις.
τοῖα μὲν ἡϊθέων τις ἐφώνεον· ἄλλοθεν ἄλλος,
ἕλκος ὑποκλέπτων, ἐπεμήνατο κάλλει κούρης.

*At non tu, miser aspecta Leandre puella
Occultis voluisti animum consumere curis:
Sed subito victus flammam spirante sagitta,
Formoso haud poteras Hero sine ducere vitam.
Illius ad nictus ardor surgebat amorum,
Et cor indomita flagrabat ab impete flamma.
Inculcata etenim præstantis forma puella
Cordi virum penetrat teli velocior ictu.*

90

*Estq; oculus via prima: oculo tum deinde profectum,
Labitur ima sub usq; viri præcordia vulnus.*

Hic illum tremor, & pudor, & stupor, inq; prudentia a Vide
notas.

*Oppressere. timentem animo: captumq; pudore:
Et forma stupidum: sed amor remouere pudorem.*

*Ergo audax ab amore, pudorisq; immemor omnis,
Accessit sensim, & contra stetit ora puella:*

100

*Tendebatq; dolos oculis obliqua tuendo,
Virginis abducens per mutos pectora nutus.*

*Illam autem, cupidi percepta fraude Leandri,
Conscia gaudebat forma: taciturnaq; & ipsa*

*Interdum vultus terra attollebat amænos,
Leandrum per signa monens occulta vicissim:*

*Figebatq; iterum. ille animo gaudebat ouanti,
Perceptum virgo quod non spreuisset amorem.*

*Secreti interea quarit dum temporis horam
Leander, cedente die lux linquere terras*

110

Incipit, & sero consurgere vesper ab axe.

*Ergo ut caruleam sensit crebrescere noctem,
Tum verò intrepidum propius se offerre puella:*

*Et furtim prensæ digitos compressit, ab imo
Ingentem penitus gemitum dans pectore: at illa,*

Indignata

Λίνοπαθὲς λείανδρε, σὺ δ', ὡς ἴδεις δουλῆα κέρλι,
ἐκ ἔθελες κρυφίοισι καταξύχην φρένα κέντροις·
ἀλλὰ περιπνύσσισι δαμείς ἀδ' ὀκητον οἷσοις,
ἐκ ἔθελες ζῶειν περικαλλέος ἄμμορος ἥρωος.

90 σὺν βλεφάρων δ' ἀκτῖσιν ἄεξετο πυρσὸς ἐρώτων·
καὶ κραδίη παφλαῖσιν ἀνικήτε πυρὸς ὀρμῇ.
κάλλος γὰρ περὶ πύσσιν ἀμωμήτοιο γυναικὸς
ὀξύτερον μερόπειασι πέλῃ πτέρωντος οἷσου·
ὀφθαλμός δ' ὁδὸς ὅστιν ἀπὸ ὀφθαλμοῖο βολάων
ἔλκος ὀλιδαίνει, καὶ ὑπὲρ φρένας ἀνδρὸς ὁδὸς αἵ.
εἴλε δέ μιν τότε θάμβος, ἀναιδείη, φόβος, αἰδώς.
ἔβρεμε μὲν κραδίη· αἰδὼς δέ μιν εἶχεν ἀλάναι·
θάμβει δ' εἶδος ἀφίστη· ἔρως δ' ἀπενόσφισεν αἰδῶ.
θαρσαλέως δ' ὑπὸ ἔρωτος ἀναιδείῃ ἀγαπᾶζων,

100 ἡρέμα πρὸς ἴν' ἔβαινε, καὶ ἀντίον ἴστατο κούρης·
λοξὰ δ' ὀπιπύδων δολεράς ἐλέλιξεν ὀπωπὰς,
νύμασιν ἀφ' ὀφθαλμοῖσι πλάττων φρένα κέρλι.
αὐτὴ δ' ὡς ξυνέηκε πόθον δολόεντα λεάνδρου,
χαῖρεν ἐπ' ἀγλαΐῃσιν· ἐν ἡσυχίῃ δὲ καὶ αὐτὴ

aVide πολλάκις ἰμερόεσσαν ἑλὼν ἀπ' ἐκρυψεν ὀπωπὴν,

πολλὰς. νύμασι λαθροδίοισιν ὑπαγυγλέεσσα λεάνδρῳ·

καὶ πάλιν ἀντέκλινεν· ὁ δ' ἐνδοθι θυμὸν ἰάνθη,
ὅτι πόθον ξυνέηκε, καὶ ἐκ ἀπεσείσατο κούρη.
ὄφρα μὲν οὖν λείανδρος ἐδίξετο λάθροισιν ὥρην,

110 φέγγος ἀνατείλασα κατήϊεν ἐς δύσιν ἡώς·
ἐκ περσέως δ' ἀνέφαινε βαθύσκιος ἑσπερος ἀστήρ.
αὐτὰρ ὁ θαρσαλέως μετακίλαθεν ἐγγύθι κούρης,
ὡς ἴδεν κυανόπεπλον ὅππῃ θρώσκουσιν ὀμίχλῃ·
ἡρέμα μὲν θλίβων ῥοδιδεῖδ' ἀδάκτυλα κούρης,
βυσσόθεν ἐσονάχζετο ἀθέσφατον· ἡ δὲ σιωπῇ,

*Indignata velut, roseam subducere dextram.
 Sed blandos simul ac nutu agnouit amata
 Virginis, arreptam tunicis fulgentibus, audax,
 Intima pertraxit secum in penetralia templi.
 Ast agrè subiens, pedibus pugnantibus, Hero,
 Inuita similis, taleis dedit ore loquelas,
 Fæminea cum voce minax aggressa Leandrum.
 Quid furis? aut quò me castam miser abripis hospes?
 Hinc aliò concede, meamq; hanc desere vestem.
 Neu diteis ignare meos offende parenteis.
 Haud Veneris tibi casta dea tentanda sacerdos:
 Virginei sperare nefas te gaudia lecti.
 Talibus illa minis, sibi conuenientibus, vsa est.
 Fæmineas ergo Leander ubi audiit iras,
 Protinus agnouit persuasæ signa puella.
 Ardenti iuueni cùm fæmina nanque minatur,
 Nempe minis etiam verum testatur amorem.
 Dans igitur niueo fragrantiq; oscula collo,
 Talibus orabat, misero correptus amore.*

*Post Venerem Venus alma mihi, post Pallada Pallas:
 Non te ullis etenim statuo mortalibus aquam,
 Fas mihi quam magni Iouis est componere natis:
 Felices ambo qui te genuere parentes:
 Quiq; tulit felix uterus nimis. accipe tantum
 Quæ precor, indigni magnum miserata furorem.
 Cypridis antistes Cypria quoque munera cura,
 Lata colens ortus, & sacra iugalia diuæ.
 Nam castam Veneris non conuenit esse ministram.
 Virginibus nequenim capitur. quin orgia verò
 Magna dea, & placida leges, si nosse laboras,*

Sunt

οἷά τε χρομύνη, ῥοδέλω ὄξέσασε χεῖρα.
ὥς δ' ἐρατῆς ἐνόησε χαλίφροναν δύματ' αὐτοῦ,
θαρσαλέως παλάμη πολυδαίδαλον ἔλκε χιτῆρα,
ἔχματα πμήκιστος ἄγων ὅππ' κούρεα νηοῦ.

220 ὀκναλέοις δ' ἐπόδασιν ἐφέσπετο παρθένος ἡρώ,
οἷά περ ἐκ ἐθέλουσα· τοίλω δ' ἀνενείκατο φωνὴν,
θηλυτέροις ἐπέεσσιν ἀπεφλείψατο λεάνδρῳ.

Ξεῖνε τί μὲρ γαῖνης; τί με δύσμορε παρθένον ἔλκε;
ἄλλω δούρῳ κέλαιον· ἐμὸν δ' ἀπόλῃτε χιτῆρα·
μύων ἐμῶν ἀπείπει πολυκτεάνων γημετήρον.
κύπριδος ἔσσι· εἰκοιθεῖς ἱερὴν ἀφάσσειν·
παρθενικῆς ὅππ' ἐκέρχον ἀμήχανόν ὅστιν ἰκέσθαι.
τοῖα μὲν ἠπεύλησεν εἰκότα παρθενικῆσιν.

θηλείης δ' ἐλεάνδρος ἐπεὶ κλύεν οἷσ' ἔργον ἀπεφλῆς,
230 ἔγνω πρὸς θυμῶν σιμῆϊα παρθενικῶν.

καὶ γὰρ ὅτ' ἡϊθέοισιν ἀπεφλείωσι γυναῖκες,
κύπριδ' ἴων ὁρῶν αὐτάγγελοί εἰσιν ἀπειλαί.
παρθενικῆς δ' αὖθ' ὁ μὲν εὐχέον αὐχένα κύσας,
τοῖον μῦθον εἶπε, πόθεν βεβόλημυός οἷσ' ἔργῳ.

Κύπρι φίλη, μὴ κύπριν, ἀθηναίη μετ' ἀθλίω;
οὐ γὰρ ὅππ' ἐχθρόνῃσιν ἴσθην καλέω σε γυναιξί,
ἀλλὰ σε θυγατέρεσσιν διὸς κερνίωνος εἴσκω·
ὄλβιος ὅς σ' ἐφύτρεσε, καὶ ὄλβιη ἡ τέκε μήτηρ·
γαστήρ ἢ σ' ἐλόχευσε μακαρτάτη· ἀλλὰ λιτάων.

240 ἡμετέρων ἐπάκουε, πόθεν δ' οἰκτῆρον ἀνάγκη.
κύπριδος ὡς ἱέρφα μετέρχεο κύπριδος ἔργα.
δούρ' ἴθι, μυστιπόλ' εἰς γαμήλια θεσμά· θεαίνης·
παρθένον ἐκ ἐπέοικεν ὑποδρήσθην ἀφροδίτη·
παρθενικαῖς ἐκ κύπρις ἰαίνει. ὡς δ' ἐθελήσῃς
θεσμά· θεῆς ἐρέσθαι, καὶ ὄργια πιστὰ δαίμωνι.

Sunt teda & thalami. tu, si tibi Cypria cordi,
 Dulcia iura libens blandi complectere amoris:
 Mèque tibi famulum vel si placet adde maritum:
 Quem telis tibi fixit Amor, statuitq; prehensum,
 Herculem ut indomitum virga Cyllenius aurea
 Duxit Iardania quondam servire puellæ.

150

Me Venus ipsa tibi, non callidus attulit Hermes.
 Non te fama, reor, fugit Arcadica Atalanta:
 Quæ cum Milaniona diu fugisset amantem,
 Virginitate ferox, tandem, incita Cypridis ira,
 Quem prius aspernata, sub alto pectore fixit.
 Nec tu cara, dea ne te petat ira, repugnes.
 His dictis accensum animum commouit: &, antè
 Multa recusanti, blandum persuasit amorem.

At virgo in terras oculos defixa tacebat:
 Condebatq; genas roseo perfusa pudore:
 Et summam stringebat humum vestigia subter:
 Circum humerosq; frequens niueum adducebat amictum:
 Cedentis manifesta animi dans signa: tacendo
 Quippe ineunt victæ thalami promissa puella.
 Iamq; & amariciem blandi gustarat amoris:
 Dulcibus atq; animum feruebat ab ignibus Hero:
 Hærebatq; amens forma stupefacta Leandri.

160

Ergo dum terris oculos defixa moratur,
 Dum neque Leander flagrante Cupidine vultu
 Destitit in tenera fixus ceruice puella.

170

Cum tandem blanda compellat voce Leandrum,
 Purpurea madidum stillans à fronte pudorem.

Permoueas hospes vel saxa rigentia dictis.
 Ecquis ferendi varias tibi tradidit artes?

Eheu,

ἔστι γάμος καὶ λέκτρα. σὺ δ', εἰ φιλείεις ἀφροδίτῳ,
 θελξινόων ἀγάπαζε μελίφρονα θεσμόν ἐρώτων·
 σὸν δ' ἰκέτῳ με κόμιζε, καὶ, ὡς ἐθέλης, ᾧδρα κοίτῳ
 τὸν σοὶ ἔρως ἤγροδυσεν ἑοῖς βελέεσσι κιχήσας,

150 ὡς θεοῦ ἡρακλῆα θεὸς χρυσόρραπις ἑρμῆς
 δητῶειν ἐκόμιζεν ἰαρδαίνῳ ποτὶ νύμφῳ.
 σοὶ δέ με κύωρις ἔπεμπε, καὶ ἐσοφδὸς ἤγαγεν ἑρμῆς.
 παρθένος ἐπε λέληθεν ἀπ' ἀρχαδίνης ἀταλάντῃ·
 ἢ ποτε μελαινίωνος ἐρασσάμενός φύγῃ δύνῳ,
 παρθενίης ἀλέγρουσα· χλωσαμένης δ' ἀφροδίτης,
 τὸν παρὸς ἐκ ἐπόθησεν ἐπὶ κραδίῃ θέτῳ πάσῃ.
 πείθειο καὶ σὺ φίλῃ, μὴ κύωριδι μύων ἐγείρης,
 ὧς εἰπὼν, παρτίπεισεν ἀναινομένης φρένα κούρης,
 θυμὸν ἐρωτοτόκοισι ᾧδρα πλάγξας ἐπὶ μύθοις.

160 παρθενικὴ δ' ἀφρογυρὸς ὅπῃ χθόνα πῆξεν ὅπως ἴδῃ,
 αἰδοῖ ἐρυθρόωσαν ὑποκλέπτουσα παρτεῖν
 καὶ χθονὸς ἔξειν ἀκρον ὑπ' ἰχνεσιν· αἰδομένη δέ,
 πολλάκις ἀμφ' ὤμοισιν ἔδον ξυώεργα χιτῶνα·
 πρὸς γὰρ τάδε πάντα παρτάγγελα. παρθενικῆς δέ
 πρὸς ἀρχαδίνης ποτὶ λέκτρον ὑπόχεσις ἔστι σιωπῇ.
 ἥδη δ' ἐγλυκύπικρον ἰδέξατο κέντρον ἐρώτων·
 θέρμετο δ' ἐκράδιον γλυκερῶ πυρὶ παρθένης ἡρώ·
 κάλλει δ' ἰμερόεντος ἀνεπτόιντο λεάτρου.

aVide
 notas.

ὄφρα μὲν οὖν ποτὶ γαῖαν ἔχει νόεσαν ὅπως ἴδῃ,
 170 τόφρα δ' ἐκὼν λείανδρος, ἐρωμανέεσσι παρσώποις,
 ἐκὰ μὲν εἰσορόων ἀπαλοχρόον ἀνχένα κούρης.
 ὅψ' ἐδ' ἐλφάντῳ γλυκερῶ ἀνεσείχεται φωνῇ,
 αἰδοῖς ὑγρόν ἐρῶντος ἀπὸς αἴχλα παρσώπων.

ἔειπε, ποῖς ἐπέεσσι τάχ' ἂν καὶ πείθον ὀρέναις.
 τίς σε πολυπλανέων ἐπέων ἐδίδαξε κηρύττους;

Eheu, quis patrias mihi te perduxit in oras?
 Hac frustra tibi dicta tamen. nam quo mihi pacto,
 Ignotusq; vagusq; hospes, iungaris amore?
 Cum neque permittat mihi mens auersa parentum
 Connubium celebrare palam: nec, si tibi forsan
 Inducas animum patria considerare nostra,
 Furta queant Veneris rectè celata teneri.
 Quippe hominum prauiq; tenax, & garrula lingua:
 In triuivsq; aliquis, tacite quæ gesserit, audit.
 Sed ne mi nomenq; tuum, patriamq; taceto.
 Quippe meum calles, Hero quæ nomine dicor.
 At celo domus aqua mihi, circumsona turris:
 Quam, pelagi ad ripas, patria præ mœnibus urbis,
 Infelix habitans, custos atque unica mecum,
 Proxima sum ponto, durorum ob iussa parentum.
 At procul equales absunt, iuuenumq; canoros
 Ad numeros choreæ: tantum, nocteisq; dieq;
 Ventosi tristis pelagi fremit auribus horror.
 Sic effata, genas roseas contextit amictu,
 Victa pudore iterum: atque suo se prodidit ore.
 Ille autem, stimulis acrig; cupidine victus,
 Voluebat quo bella modo certaret amoris.
 Corda viri nam cautius amor domat icta sagittis:
 Rursus & ipse viri vulnus medicatur: & idem
 Consiliq; autor pariter dominusq; suorum est.
 Ergo nec cupido tunc defuit ille Leandro.
 Qui tandem hac meditata gemens verba edidit ore.
 Te propter truculenta vehar trans aquora virgo,
 Feruida stent flammis licet, atque imperuia nautis.
 Non freta vasta tuo vereor fruiturus amore,

Murm-

οἷμοι, τίς σ' ἐκόμισεν ἐμὴν ἐς παρτίδα γαῖαν;

αὐτὰρ δὲ πάντα μάτῳ ἐφθέγγεο. πῶς γδ', ἀλήτης

a Vide notas. ξείνος ἐὼν καὶ ἄπιστος, ἐμῇ φιλότῃ μιγείης;
ἀμφαδὸν ἐδυάμεθα γάμοις ὁσίοισι πελάσαι,

180 οὐ γδ' ἐμοῖς τοκείαςιν ἐπιδύαδεν· ἡ δ' ἐδελήσῃς,

ὥς ξείνος πολύφοιτος, ἐμὴν ἐς παρτίδα μίμνῃν,

οὐ δυνάσασθαι σκοτόεσσαν ὑποκλέπτειν ἀφροδίτῳ.

γλῶσσα γδ' ἀνθρώπων φιλοκέρτομος· ἐν δὲ σιωπῇ

b Vide notas. ἔργον ὅπερ τελέει τις, ἐνὶ ῥιόδοισιν ἀκέρ.

εἰπέ δέ, μὴ κρύψῃς τὸν οὐνομα, καὶ σέο πάρεσσιν·

οὐ γδ' ἐμόν σε λείληθεν· ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν ἥρω.

πύργος δ' ἀμφιβόητος ἐμὸς δόμος ἐρανομήκης·

ὣ ἐνὶ ναιετάεσσα, σὺν ἀμφιπόλῳ τινὶ μένῃ,

σησιάδῃς παρὰ πόλιν, ὑπὸ βαθυκύμονας ὄχθας,

190 γείτονα πόντον ἔχω, συγχεαῖς βουλήσι τοκῆων.

ἐδ' ἐμοὶ ἐγγὺς ἔασιν ὁμήλικες, ἐδ' ἐχρεῖαι

ἡϊθέων παρέασι· αἰεὶ δ', ἀνὰ νύκτα καὶ ἡμέρῃ,

ὅξ' ἀλὸς ἡμιόμοτος ὅππῃ ἔρεμν' ἔασιν ἡχή.

ὥς φαρμύνη ῥοδέειν ὑπὸ φαρῇ κλέπτει παρὲν,

ἐμπαλιν αἰδομένη· σφετέρῃσι δ' ἐπεμέμφετο μῦθοις.

Λεάνδρος δ' ἐπὶ πόθου βεβηλημένος ὀξείῃ κέντρῳ,

φράζετο πᾶς κεν ἔρωτος ἀεὶ θάλασσαν ἀγῶνα.

ἄνδρα γδ' αἰολόμητις ἔρως βελέεσσι δαμάζει,

καὶ πάλιν ἄνθρωπος ἔλκος ἀκέασε· οἷσι δ' ἀνάσσει

200 αὐτὸς ὁ πανδαμάτωρ, βουληφόρος ἐστὶ βροτοῖσιν.

αὐτὸς καὶ ποθέοντι τότε χραίσμησε Λεάνδρῳ.

ὅψ' ἐδ' ἀλαστήσας πολυμήχανον ἔννεπε μῦθον.

Παρθένε σὸν δὲ ἔρωτα καὶ ἄγριον οἶδμα παρήστω,

εἰ περὶ παφλάζοιτο, καὶ ἄπλοον ἔσσε· ὕδωρ.

οὐ φομέω βαρὺ χεῖμα τελευτῶν μετανόητος δύνει.

Murmurane & fremitus resonantis triste profundis:

Quin semper tibi nocte madens aduectus amator

Helles tranabo rapidum mare. non procul urbe

Namq; tua tenet opposita me littus Abydi.

Tantum nocte aliquod turri mihi lumen ab alta

210

Aduersum exhibeas: qua tutior improba labar

A Equora, nauis amoris, habens pro sidere lumen.

Atque hoc aspiciens, non seri signa Boota,

Non saeuum Oriona, intactamque aequore Currum,

Opposita pessim patriae contingere portus.

Sed bene ventorum furias defende sonantum:

Lucifero ne forte mea ductore salutis

Extincto, pariter vitam cum lumine perdam.

At nomen tibi si qua meum nouisse voluptas:

Leander vocitor, tuus Hera candida coniunx.

220

Sic tacita Veneris leges iniere, modumq;

Nocturnosq; toros, & connubialia signa

Luminis instituere, fidem seruare parati:

Hac præferre facem, hic longum superare profundum.

Gaudia dein noctis pacti vigileisq; hymenæos,

Inuiti à sese demum abscessere coacti.

Illa suam turrin repetens: at prouidus ille

Signa notans turris, ne se nox falleret atra,

Ingentem ad populum celsa traiecit Abydi.

At, socia optantes longa certamina noctis,

230

Sæpe decus thalami tenebras properare petebant.

Iam nox ingruerat rebus caligine caca:

Suadebatq; viris, cupido sed non tibi, somnum,

Leander: qui, fluctisoni per littora ponti,

Dum data lucrent hymenæia signa, manebas:

Luminis

ἐ βρόμον ἠχέεντα βαρυγδύποιο θαλάσσης·
ἀλλ' αἰεὶ κτὶ νύκτα φορδύμυρος ὑπὸς ἀκοίτης,
νήξομαι ἐλλήσποντον ἀγάρρουν· οὐχ ἔκαθεν γδ',
ἀντία σεῖο πόληος, ἔχω πολίεθρον ἀβύδου.

210 μῆνον ἐμοὶ ἓνα λύχνον, ἀπ' ἡλιβάτου σίο πύργου,
ὅκ περάτης ἀνὰ φανε, κτὶ κνέφας· ὄφρα νοήσας
ἔασομαι ὀλκὰς ἔρως, ἔχων σέθεν ἀσέρεα λύχνον.

a Vide καί μιν ὀπιπιδίσας, ἐκ^b ὄψομαι δυῦτα βοάττω,
notas. ἐ θρασυὺ ὠρίαννα, καὶ ἄβροχον ὀλκὸν ἀμάξης,
παξίδος ἀντιπόροιο ποτὶ γλυκυὸν ὄρμον ἰκοίμην.
ἀλλὰ φίλη, πεφύλαξο βαρυπνεύοντας αἵτας,
μή μιν ὀπποσβέσῃσι, καὶ αὐτίκα θυμὸν ὀλέσῃ,
λύχνον ἐμῷ βιότῳ φαεσφόρον ἡγεμονῆα.

εἰ ἐτεδὸν δὲ θέλεις ἐμὸν ἔνομα καὶ συ δαλιῶαι

220 ουῶμά μοι λείανδρος, εὐσεφάνου πόσις ἡρώς.

Ὡς οἱ μὲν κρυφίοισι γάμοις συνέθεντο μιγνύσασθαι
καὶ νυχίῳ φιλότῃ, καὶ ἀγγελίῳ ὑμνηαίων,
λύχνου μῆρτυρίῃσιν ὅπως ὦσαντο φυλάσσαι·
ἢ μὲν φάος τανύφην, ὃ δ' ἐκύματα μακρὰ περῆσαι.
παννυχίδας δ' ἀνύσαντες ἀκοιμήτων ὑμνηαίων,
ἀλλήλων ἀέκοντες ἐπισφίθησαν ἀνάγκη.
ἢ μὲν ἐὼν ποτὶ πύργον· ὃ δ', ὀρφναίῳ ἀνὰ νύκτα,
μή τι ὄρα πλάζοιτο, βαλὼν σημήϊα πύργου,
πλατὲ βαθυκρήπιδος ἐπ' ὀρέα δῆμον ἀβύδου.

230 παννυχίῳ δ' ὀφρὼν κρυφίως ποθέοντες ἀέθλοισι,
πολλάκις ἡρήσαντο μολεῖν θαλαμηπόλον ὀρφνίῳ.
Ἡ δὲ κυανόπεπλος ἀνέδρα με νυκτὸς ὀμίχλῃ,
ἀνδράσιν ὑπνον ἄγρουσα, καὶ ἐ ποθέοντι λεάνδρῳ.
ἀλλὰ, πολυφλοίσβοιο παρ' ἡϊόνεας θαλάσσης,
ἀγγελίῳ ἐφύλαξε φαφνομύων ὑμνηαίων,

μῆρτυρίῳ

Luminis indicium expectans, miserabile quondam,
Pignoraq; occulti procul affulgentia lecti.

At simul obscuram nox cerula fuderat umbram,
Extulit illa facem. qua postquam accensa reluxit,
Protinus vssit amor properantis cerda Leandri:

240

Ardenti simul exarsit face. sed maris alti
Insanum accipiens fremitum fluctusq; sonantis,
Extimuit primùm: posito mox deinde pudore,
Talibus ipse animos addit sibi vocibus ultrò.

Saeuus amor: pontusq; immitis. at aquoris alti
Est aqua: me verò penitus amor ignibus urit.

Arripe cor igneis, nec aquas horresce patientis:

Miq; ades ardenti. quid enim maria horrida curas?

An nescis Venerem, spumanti ex aquore natam,

Et pontum imperio & nostros cohibere dolores?

250

Sic fatus, pulchros artus nudauit amictu.

Ambabus manibus: capiti simul implicat aptans.

Littoreq; exiliit, corpusq; iniecit in undas.

Aduersum properans fulgentia lumina semper,

Ipse sibi pariter remex, pariter quoque nauis.

At Hero, summa lumen qua turre tenebat,

Officeret tristi nequando flamine ventus,

Sape facem opposito defendit tegmine: dum se

Leander Sesta fessum statione locasset.

Accepit quem turre sua. sed limine in ipso

260

Coniugem anhelanten tacitis complexa lacertis,

Stillantem madidos etiam maris imbre capillos,

Virginei statuit thalami in penetralibus imis.

Et tatum abstergens corpus, perduxit oliuo

Spiranti, roseo: pontiq; extinxit odorem.

Dein,

μυρτίλει λύχνοιο πολυκλαύτοιο δοκύων,

δυνῆς τε κρυφίης τηλεσκόποι ἀγγελιώτλει.

ὥς δ' ἴδε κυανέης λιποφειγεία νυκτὸς ὀμίχλῃ

ἡρῶ, λύχνον ἔφαινε· ἀναπτομυόιο δὲ λύχνη,

240 θυμὸν ἔρως ἔφλεξε· ἐπὶ γομυόιο λεάνδρου·

λύχνη καιομυῶ συνεκαίετο. παρὶ δὲ θαλάσσης,

μαιομυῶν ῥοθίων πολυήχια βόμβον ἀκέων,

ἔβριμε μὲν τὸ πρῶτον· ἔπειτα δὲ θάρσος αἰέρας,

τοίοισι φρεσὶ λεκτο παρηγορέων φρένα μύθοις.

Δεινὸς ἔρως· καὶ πόντος ἀμείλιχος. ἀλλὰ θαλάσσης

ἔστιν ὕδωρ· τὸ δ' ἔρως ἐμὲ φλέγει· ἐνδομυχοὶ πῦρ.

λάζιο πῦρ κραδίη, μὴ δείδιθι νήχρον ὕδωρ·

δοῦρό μοι εἰς φιλότητα. τί δ' ἡ ῥοθίῳ ἀλεγίζεις;

ἀγνώσθεις ὅτι κύπρις ἀπὸ σωρός ἐστὶ θαλάσσης,

250 καὶ κρατέει πόντοιο καὶ ἡμετέρον ὀδυράων;

ὥς εἰπὼν, μῆγεων ἐρατῇ ἀπαδύσατο πέπλον

ἀμφοτέραις παλάμῃσιν· ἑὸ δ' ἔσφιγξε καρήνῳ·

ἥϊονος δ' ἔξωρτο· δέμας δ' ἔρειψε θαλάσση.

λαμπομυῶν δ' ἔσπευδεν αἰεὶ κατεναντία λύχνου;

αὐτὸς ἐὼν ἐρέτης, αὐτόσολος, αὐτόματρος νηῦς.

ἡρῶ δ', ἡλιβάτοιο φαισφόρος ὑψόδι πύργου,

λαβυλῆς αὐραϊσιν ὅθεν πνέουσι αἴτης,

φαρεῖ πολλάκι λύχνον ἐπέσκεπεν· εἰσόκε σῆσθαι,

πολλὰ καμὼν λείανδρος, ἔβη ποτὶ ναύλοχον ἀκτῶν.

260 καί μιν ἔδν ποτὶ πύργον ἀνήγαγεν. ἐκ δὲ θυρώων

νυμφίον ἀδμαίνοντα πειπύξασα σιωπῇ,

ἀφροκόμοις ῥαθάμυγας ἐπιστάζοντα θαλάσσης,

ἤγαγε νυμφοκόμοιο μυχοῦς ὅπῃ παρθεναῖος·

καὶ χεῖρα πάντα κάθηρε· δέμας δ' ἔχειν ἐλαίῳ

ἐβόδμῳ ῥοδίῳ, καὶ αἰλίπνοον ἔσβεσεν ὀδμῶν.

Dein, cùm sublimi iam composuisset anhelum
 Circumfusa toro, verbis ita fatur amicis.
 Sponse afflicte malis, sponsus quæ non tulit alter:
 Sponse afflicte malis: sileant nunc vnda, salumq;
 Piscus & fetor resonantis triste profundi.
 Hoc gremio iam sponse tuos compone laboreis.

270

Sic illa: at propere Zonam simul ille resoluit:
 Et placida Veneris coierunt legibus ambo.
 Nuptiæ erant: sed quæ choreis cantuq; carerent.
 Non vates Iuno te pronuba voce citavit.
 Non tede accensa thalamo luxere iugali.
 Non agili quisquam chorea circumtulit artus.
 Non pater & veneranda parens cecinere hymenæum.
 Sed stratum taciturna torum genialibus horis
 Ipsa quies statuit: sponsam compserè tenebra.
 Ergo nuptiæ erant nullis celebres hymenæis,
 Noctis adornarant quas tempora: matutino
 Deprendit sponsum nequenim vlla aurora cubili:
 Rursus ad opposita populos sed nabat Abydi,
 Nocturnos spirans nondum exaturatus amoris.
 Ast Hero in longa fallebat veste parentes,
 Luce palàm virgo, mulier nocturna: frequentes
 Optabantque ambo tardum citò cedere solem.

280

Sic illi, tacito dum clam potiuntur amore,
 Inter se Veneris iungebant gaudia furtim.
 Sed breue vixerunt tempus: latiq; hymenæis
 Multinagis simul haud longum potuere potiri.
 Quippe aderant concreta gelu mox tempora brumæ,
 Horribileis excire mari consueta procellas:
 Cùm fundo tenus instabilis vada concita ponti.

290

Hibernæ

εἰσέπ' δ' ἀσθμαίνοντα, βαθυςρώτοις ἐνὶ λέκτροις,

^a Vide ^{notas.} νυμφίον ἀμφιχυθεῖσα, φιλιώορας^a ἐννεπε μύθοις.

νυμφίε πολλὰ μύησας, ἀ μὴ πάθε νυμφίος ἄλλος^a
νυμφίε πολλὰ μύησας. ἄλλις νύ τοι ἀλμυρὸν ὕδωρ,

^{a7} ὁδμήτ' ἰχθεόεσσα βαρυγδέποιο θαλάσσης.

δοῦρε τοὺς ἰδρωτάς ἐμοῖς ἐνὶ κατὰ θεὸ κόλποις.

Ὡς ἡ μὲν ταῦτ' εἶπεν· ὁ δ' αὐτίκα λύσατο μίβλω

καὶ θεσμῷ ἐπέεσσιν ἀρίστούου κυθερείης.

^b Vide ^{notas.} ἡ γὰρ μοι, ἀλλ' ἀχόροτος ἔην λέχος, ἀλλ' ἀτερ ὕμνων.

^c Vide ^{notas.} ἐ ζυγίω ἤρην τις ἐπιδέφημσεν αἰοιδός.

καὶ δάδων ἥσραπτε σέλας θαλαμηπόλον δύνω.

οὐδὲ πολυσκάθμω τις ἐπεκίρτησε χορείη

οὐχ ὕμναιον ἀΐσε πατήρ, καὶ πότνια μήτηρ

ἀλλὰ λέχος σορέσασα, τήρεσσι γάμοισιν ἐσώραις,

^{a8} στήν πασδὲν ἐπηξεν· ἐνυμφόκομησε δ' ὁμίχλη.

καὶ γάμος ἡμῶν ἀπάνδρυν αἰδομένων ὕμναιων.

νῦξ μὲν ἔλω κείνοισι γαμοςόλος· ἐδὲ ποτ' ἡὼς

νυμφίον εἶδε λέανδρον ἀρίγνωτος ἐνὶ λέκτροις

θήχετο δ' ἀντιπώροιο πάλιν ποτὶ δῆμον ἀβύδου,

ἐννυχίων ἀκόρητος ἐπὶ πονείων ὕμναιων.

ἦρ' δ' ἐλκεσί πεπλος, εἰοὺς λήθεσσι τοκῆας,

παρθένος ἡματίη, νυχίη γυνή· ἀμφοτέρω δὲ

πολλάκις ἠρήσαντο κατελθέμεν ἐς δύσιν ἡώ.

Ὡς οἱ μὲν φιλότητος ὑποκλέποντες ἀνάγκη,

^{a9} κρυπταδὴ τέρποντο μετ' ἀλλήλων κυθερείη.

ἀλλ' ὀλίγον ζώεσκον ὅππ' ἔχονον· ἐδὲ πειθεῖν

ἀλλήλων δ' ὀνόμαζτο πολυπλάγκτων ὕμναιων.

ἀλλ' ὅτε παχυνέντος ἐπήλυθε χεῖματος ὥρη,

φεικαλέας δονέουσα πλυσε φάλιγγας ἀέλλας,

βένδια δ' ἀσήμεκτα καὶ ὕγρα θέμεθλα θαλάσσης

χημέλαι

*Hibernæ eruerent imis è sedibus auræ,
 Turbine verrentes rapido mare: iamq; carinas
 Condiderat passim tranquillo nauita portu,
 Infido metuens sese committere ponto.
 At non hiberni tenuit fortissime terror
 Te Leandre maris: turri sed rursus ab altâ
 Indicio solitis lumen fulgens hymenæis,
 Suadebat rabiem saui contemnere ponti.
 Heu lumen crudele. hiemis nam tempore saltem
 Debueras Hero infelix caruisse Leandro,
 Nec stellam indicio deinceps accendere lecti.
 Vicit Amor, fatumq; tamen: parensq; furori,
 Parcarum exhibuit, nequenim iam lumen amorum.*

*Nox erat, infesto validi cùm turbine venti,
 Flatibus hibernis immania bella mouentes,
 Certatim maris incumbunt ad littora densi.
 Tunc quoque Leander solitæ spe brachia nuptæ
 Iactabat: tali pelago ad connubia tendens.
 Iamq; undâ premere unda, & aqua concrecere moles:
 Aethere confundi pontus: tremere excita tellus
 Ventorum pugnis: zephyro nanque obstitit Euris,
 Terrebatq; minis boream crudelibus ausler:
 Et grauis ingenti gemitu procul unda sonabat.
 At vero miser implacidis, Leander, in undis
 Sæpe quidem Venerem prece postulat aquore natam;
 Neptunumq; patrem pelagi cui credita regna:
 Atthidis & boream nymphe meminisse iubebat.
 Sed dare nullus opem: nec amor mala fata morari.
 Vndique ut ingruerat tandem maris impete victus,
 Iactabatur aquis: pedibus vigor ille recessit:*

Assiduasq;

χρήμελοι πνεύοντες ἐπεσφείλιζον αἷῃ),
 λαίλαπι μασίζοντες ὅλῳ ἄλα· τυπτομένης δὲ
 ἤδη νῆα μέλαινά· ἀπέκλασε διχθὰδι χέρσῳ,
 χειμαρίῳ καὶ ἄπιστον ἀλυσκάζων ἄλα, ναύτης·
 300 ἀλλ' οὐ χειμαρείης σὲ φόβος κατέρυκε θαλάσσης,
 καρτερόθυμε Λεάνδρε· δῖακτορὶν δὲ σε πύργου,
 ἠθάδα σημαίνουσα φασσφορίῳ ὑμνυαίων,
 μαινομένης ὥρυσε ἀφειδήσαντα θαλάσσης.
 νηλείης, καὶ ἄπιστος· ὅφειλλε δὲ δύσμορος ἥρῳ
 χείματ' ἰσαμύοιο μύρην ἀπαιδάδε Λεάνδρου,
 μηκέτ' ἀναπτομένη μινυώριον ἀξέρεα λείκτων·
 ἀλλὰ πόθος καὶ μοῖρα βίησατο· θελγρομένη δὲ,
 μοιράων ἀνέφανε, καὶ ἐκέπιδαν ἱρώτων.

Νύξ ἦν, ὅτε μάλιστα βαρυπνεύουσιν αἵταις,
 310 χειμαρείης πνοῇσιν ἀκοντίζοντες αἷῃ),
 αἰθέρον ἐμπίπτεον ὅπῃ ῥηγμῆνι θαλάσσης.
 δὴ τότε Λεάνδρος περ, εἰδήμονος ἐλπίδι νύμφης,
 δυσκῆδὰ δὴ πεφόρητο θαλασσαίων ὑμνυαίων.
 ἤδη κύματι κύμα κυλῶνδετο· σὺνθετο δ' ὕδωρ·
 αἰθέρι μίσγεται πόντος· ἀνέγχετο πάντοθεν· ἢ γῆ.
 βVide notas.
 μῆναμδῶν ἀνέμων· ζεφύρῳ δ' ἀντέπνευσεν ὄρεας,
 καὶ νότος ἐς βορέην μεγάλας ἀφίηκεν ἀπὸ πλάσ·
 καὶ κτύπος ἦν ἀλίαςτος ἐρυσμῆρά γοιο θαλάσσης.
 αἰνοπαθῆς δὲ Λεάνδρος, ἀκηλήτοις ἐπὶ δῆαις,
 320 πολλάκι μὲν λιτάνευσε θαλασσαίῳ ἀφροδίτῳ·
 πολλάκι δ' αὐτὸν αἶναιτο προσδάωνα θαλάσσης·
 αἰτθίδος ἢ βορέην ἀμνήμονα κάλλιπε νύμφης·
 ἀλλὰ οἱ ἔτις ἀπῆλθ' ἔρος δ' ἐκ ἥρκεσε μοίρας.
 πάντοθεν δ' ἀγρομύοιο δυσαντὶεῖ κύματος ὀρμῇ
 θρυπτόμενος πεφόρητο· ποδῶν δὲ οἱ ὥκλασεν ὀρμή·

Assiduasq; manus defecit mobile robur:

Quin & sponte frequens irrupit gutture pontus,

Insuauem cumulans potum non utilis unda.

Atque infida nocens extinxit lumina ventus:

Leandriq; animam, & miserandum extinxit amorem. 339

*Illam moranti oculis semper vigilantibus instans,
Sollicitas animo voluebat saucia curas.*

Iamq; Aurora aderat: sponsum nec viderat Hero,

Ergo oculos per terga maris circumtulit ampla,

Errantem siqua spectaret forte maritum,

Extincta face: quem turri conspexit ut ima

Collidi exanimem, iactatum fluctibus atris,

Continuò pictam rumpens à pectore vestem,

Precipitem sese turris de vertice iecit.

Sic Hero exanimi super est extincta marito:

Seq; illi summa quoque sunt in morte potiti.

F I N I S.

καὶ θένος ἡ δ' ἀδονήτων ἀκοιμήτων παλαμιάων·
πολλή δ' αὐτόματος χύσις ὕδατος ἔρρε λαιμῷ,
καὶ ποτὸν ἀχρήϊσον αἰμαμακέτε πῶεν ἀλμῆς·
καὶ δ' ἡ λύχνον ἀπὸσον ἀπὸ σέβασε πικρὸς ἀήτης.

330 καὶ ψυχὴ καὶ ἔρωτα πολυκλαύτοιο λεάνδρου.

a Vide
notas.

Ἐἴς ἐπὶ δ' ἰδυόντος, ἐπ' ἀγρύπνοισιν ὀπωπαῖς,

ἴσατο κυμαίνουσα πολυκλαύτοις μερίμναις.

ἦλυθε δ' ἡεργύφα, καὶ ἐκ ἴδε νυμφίον ἡρώ.

πάντοθι δ' ὁμῖα τίταινεν ἐπ' οὐρέα νῶτα θαλάσσης,

εἴπου ἴσαθ' ῥήσφεν ἀλώμενον ὃν ὠδρακοίτιν,

λύχνου σβεννυμένοιο ὠδραὶ κρηπίδα δὲ πύργου

θρυπτόμενον σπιλιάδουσιν ὅτ' ἔδρακε νεκρὸν ἀκοίτιν,

δαίδαλέον ῥήξασα πρὸς σήθεας χεῖρας,

ῥοιζήδ' ὃν περκαρίωνος ἀπ' ἡλιβάτε πέσε πύργου.

140 καὶ δ' ἡρώ τέθνηκεν ἐπ' ὀλλυμένῳ ὠδρακοίτη·

ἀλλήλων δ' ὑπὸ νῆατο καὶ ἐν πυμάτῳ περ ὀλέθρου.

Τ Ε Λ Ο Σ.

M 2

ANDREA

A N D R E Æ P A P I I

N O T A E I N M V S A E V M.

Verf. 32. locum hunc aliter, quàm prima facie vertendum quis putaret, transtuli. Video enim ferè omnibus placere, vt *πύργον ἀπὸ πατρὸς* turrin à parentibus acceptam seu delatam intelligamus, quo sensu aliquando transtuleram,

thalamique ignara iugali,

Vicinum ad pelagus turri debebat avita.

Sed quam edidi interpretatione magis postea probare coëpi. quòd & frequentissime voce *ἀπὸ* sic vtantur: & ad rem facere sensus ille maximè videretur. Nam ad castitatem referebat, solas habitare *οὐδ' ἀμφιπόλων πρὸς μύνη*. quod paulo post, versu 188. Hero queritur, cum ei castimoniae studium, cui à parētibus erat deuota, oratione Leandri permotæ displicere iam inciperet. Erat etiam qui *ἀπὸ πατρὸς* verti mallet parentum iussu. non abs re quidem: nam & ipsa ibi se habitare inuitam fatebitur, *ἐν μεσῇς βουλήσι τῶν* sed particulam *ἀπὸ πατρὸς* ad eum sensum rapere non ausim.

Verf. 96. *inque pudentia Oppressere*. Egestas linguæ Latinæ impudentem hinc me facit. Sed quis pudorem in impudentia requirat?

Verf. 105. Cum ante quadriennium plusminus opusculum hoc verterem, legendum putabam *ἀπείκυσεν*. quòd ea vox & minimum ab *ἀπείκρυψεν* differebat, & significationem habere videbatur loco aptissimam. Nam *κρύπτειν* est oculos in terram figere: *ἀποκρύπτειν* contrà, vt transtuleram, terra attollere. Postea tamen cum & editiones omnes, præter vnâ Henrici Stephani, quàm nuper admodum videre contigit, constanter habere *ἀπείκρυψεν* animaduertentem: & illa ipsa mihi dictio, qualem hic locus exigit, sensum spondere videretur: quo iure, quâue iniuria, extorquendum illum potius, quàm propria autoritate locum immutandum censui. Vocem igitur *ἀποκρύπτω*, etsi perpetuò eadem qua simplex *κρύπτω* significatione reperitur, perinde accepi ac si contrarium, nempe detegere, significaret. vt *ἀπὸ* idem hinc efficeret, quod cum in aliis compluribus vocabulis, tum in synonymo *ἀποκρύπτω*. Neque sanè video, cur non id sibi Musæus permittere potuerit. Henricus Stephanus edidit *ἀπείκυσεν*. qua voce etsi nihil fortassis elegantius in vulgatæ locum, seu mendosæ seu inusitatæ, substitui queat, lectionem tamen vulgatam sine maiori autoritate mutandam non existimo.

Verf. 169. Dubium non est quin pro *ὁμίχλῳ*, quod hinc vulgo edimitor, legendum sit *ὁπωπῶν*, vt ex coniectura emendaueram: quam postea cum Henrici Stephani editio, tum exemplar manuscriptū, ē quo

quod varias quasdam lectiones annotatas doctissimus Gulielmus Canterus mecum communicauerat, confirmarunt.

Verf. 178. Vulgo *ἄνους* legitur. minus tamen rectè, vt opinor. Itaque, quod Henricus Stephanus expressit, *ἄνους* transferre malui.

Verf. 184. *τρίδιον*, id est triuiorū, meminit, quod in triuiis narent, quæ in omnium aures quamcitissimè peruenire volebant. Nam quo loco plurimi vici conueniunt, eodem & populum esse frequentissimum necesse est. quam ob rem quæ omnibus innotescere volumus, ea non nisi celeberrimis ac populosis quibusq; locis vel voce vel scripto vulgamus. Hinc fortasse Latina conuiciorum appellatio est orta. quod ibi fierent vbi vici conuenirent: vel vt noster ait *ἐν τριδίωνι*, id est in triuiis, seu conuicis aut conuiciis. non ineptè enim & loco idem nominis tribui potest. Peruulgatam quidem illam proprietatē, conuicium quasi conuocium esse dictū, irridere licet.

Verf. 213. Vulgata exemplaria, atque ipsa etiam Henrici Stephani editio, habent *ἐν ὁψομαί δὲ ὡς βοάτω*. quam lectionem vitiosam esse si quis per se non videt, certè Gulielmo Cantero libri primi Variarum lectionum capite vndecimo id demonstranti non potest non assentiri. Sed ei vulnere sola coniectura hætenus viri docti remedium adhibere potuerunt. Tantisper igitur dum vera huius loci lectio ab aliquo reperiatur, legere licebit vel *ἐν ὁψομαί*, vt Cantero placet: vel *ἐν ὁψομαί δὲ ὡς βοάτω*, vt nuper in mentem mihi veniebat: in qua voce etiam syllabæ *μαί* ex *ὁψομαί* vestigium apparet.

Verf. 267. Henricis Stephanus pro *ἵμεν* edidit *ἵμεν*. quod verbum, etsi nec transitiuè facillè reperiatur, nisi in recentioribus poetis: nec huic loco, quem nihil minùs quàm clamor decebat, conuenire admodum alioqui videatur: tamen non temere ab Henrico receptum facillè iudicabit, qui poetam hunc nostrum elegātem quidem sed è recentioribus esse sciet, idque ex phrasi intelligi posse.

Verf. 274. Elegans est versiculus iste ob proprietatem. quam etsi vertendo assequi non potui, (nam hoc sanè carmen *Nuptie erant vacue choreis*, & *carmine lectus*. clumbe esset) indicare tamen operæpretium duxi. Nuptiis igitur choreas attribuit. Nam ad eas propriè choreæ pertinebant: & cantus scilicet: non enim poterant esse mutæ choreæ: sed is ad festi tantummodo celebritatem comparabatur. lecto autem hymnos. Hic enim etiam proprius quidam erat carminum vsus: à quo & epithalamiorum nomen inuenerunt. tunc autem canebantur à puellis, cum iam noua nupta in viri lecto esset collocata: vt nimirum ea vociferatione virginis primo congressu clamor obrunderetur. Hinc illud,

Iam veniet virgo iam dicetur Hymeneus.

M 3

Solebant

Solebant & in eundem vsum nuces pueris spargi. vnde illud,

Spargemur naves, tibi deserit Hesperus O Etam

Huius rei V. C. Antonius Muretus, in Commētariis suis ad Catulli carmen in Iulij & Manlij nuptias, mentionem facit.

Vers. 275. Leopardus Miscellaneorū lib. 20. cap. 5. hīc pro *ἰσπιδ* castigat *ἡελω*. Quod transtuli & edidi.

Vers. 298. Hunc locum obscuritatis accusare potius, quā in virij iuspicionem adducere ausim. Difficultatem autem parit *διχθαδὸς χέρος*. neque enim facile quis diuinaverit, quod genus istud esse terræ possit. Scopulum quidem vt interpretemur, requirere videtur vox *ἀπέκλασε*. nam ad scopulos naues frangi solent. atque ita sensus erit, nautam, naufragio facto, mari se in posterum credere noluisse. Mihi autem aptior fore sensus videbatur, si *διχθαδὸς χέρος* portum transferrem: vtpote in quo *hinc atque hinc vastæ rupes*, geminæque minantur In celum scopuli: vt in eo, tempestatis meru, nautas se continuisse dicat: non tamen Leandrum, hiberni maris periculo à consueta natatione abstergeri potuisse. Eaque causa pro *ἀπέκλασε* legendum puto *ἀπέκλεισε*, & in ε commutato: vt sit aoristus primus ab *ἀποκλείω*, eliso ε, pro *ἀπέκλειψε*. quod non est infrequens. Sicuti id minus fortasse placebit, per me sanè quidlibet amplectatur, dum mihi interpretationis meæ ratio constet. Certè, quod ab Henrico adfertur *ἀπέκλυσε*, nescio quid sibi velit.

Vers. 313. Henr. Steph. pro *ὕδαταιν* edit *ἐπὶ νότων*. non malè quidem: sed tamen & illud perelegans est. nam subauditur *ἐν νεῷ* vel quid aliud simile, vt frequenter tam apud Græcos quā Latinos autores.

Vers. 315. Henricus *ἡ γῆ* mutauit in *ἡ χῆ*. quod sicuti magis placebit, (nam mihi certè, vt verum fatear, ita par vtriusque lectionis esse causa videtur, vt vtram in partem inclinare præstet nesciam) sic transferre poterit,

magno vndique venti

Confligunt sonitu.

Vers. 331. Hunc versum elegantissimè & clarissimè Henricus Stephanus edidit, hoc modo, *ἡ δ' ἐπὶ θαλάσσης*. quam lectionem sequendam mihi putavi, cum melius in mentem nihil venire posset: & perdifficile alioqui foret rectum. aliquem omnino sensum ex eo quod vulgati codices habent, *εἰς ἐπὶ δ' ἰθαώοντες*, elicere. etsi de scripturæ veritate nihil ausim pronunciare.

Ad finem opusculi accesserat versiculus hic in exemplari quod Gulielmus Canterus cum suo contulerat, sed ascititius sine dubio:

τῶν δ' ἐρωμένων αἶθ' ἀπὸ πύρ' αἰζῆσις. id est,

Tali vesanos iuuenum manet exitus ignem.

Hæc sunt quæ in Musæum annotanda iudicaui. partim vt interpretationis

pretationis meæ ratio constaret: partim ut, si quibus in locis à vulgata libelli editione dissentirem, qua id autoritate fecissem intelligeretur. Plura autem longè dicenda fuissent, si de omnibus planè lectionis diuersitatibus agendum mihi putassem. Verùm cum interpretationem opusculi tantum, non etiam emendationem pollicear, antiquorum præsertim librorum, quorum in eo negotio præcipuus est usus, auxilio destitutus, nec ob illam pæne præteritam iustè reprehendi potero: & si quid vsquam, ut accidit, minùs à me rectè præstitum erit, veniam spero sum apud æquos lectores facile consequuturus.

F I N I S.

M 4

I N D E X

Notes du mont Royal

WWW.NOTESDUMONTROYAL.COM

Une ou plusieurs pages ont été volontairement omises ici.

HOc Dionysij poëma cum Andrea Papij interpretatione, & altera Prisciani ab eodem And. Papio castigata, itemque Musæi libellus ab eodem translatus nihil continent quod Sanctæ Catholicæ Romanæ Ecclesiæ religioni repugnet; atque ideo dignissima quæ imprimantur & legantur. Datum Antuerpiæ die 13. Iunij. Anno 1575.

*Ita est Henricus Zebertus Dughem
S. T. D. Canon. Antwerp.*

SVMMA PRIVILEGII.

*REGIÆ Maiestatis privilegio cautum est, ne quis Dionysij poëma cum Andrea Papij interpretatione, & alteram Prisciani ab eodem Papio castigatam, itemque Musæi libellum ab eodem translatum, citra Christophori Plantini Regij Architypographi voluntatem, intra decennium vel coniunctim vel separatim imprimat, vel alibi impressa importet, distrahat, venaliave habeat per omnes eius ditionis fines, sub pœna confiscationis, & gravi mulcta: ut latius patet in litteris Bruxelle datis penultima Iulij.
Anno M. D. LXXV.*

Signat.

Iac. Blyleuen.

EMENDANDA HAEC FERRE.

Pag. 10, l. 19. Mæotidis. 12, 22. Pamphylidas. 13, 17. αἰετὶ δ' ὄρν-
 μιν. 18, 18. Patarea. 24, 14. Nigretes. 18. Cerncia. 27. alius. 26, 11.
 ternas coitvnd. 27, 26. Πάτιρον. 28, 16. Amb. conus lat. 29, 3. ἑλαχυν.
 47, 5. αἰολίδων. 6. λέσβου τ'. 53, 23. ἐκ τ' ἀπ' αὐτοῦ. 57, 8. μετ' ἡλυθες. 58,
 19. Vnni. 61, 1. ἐμπιλάσαι. κακὸς ἐφ' ὁππρῶ. 64, 5. Cius. 71, 24. ἱερὰ. 86,
 12. Peucaleum. 19. volantes. 87, 12. πτυγχελέων. 89, 10. ἀμικτήριον.
 94, 25. Vers. 89. 95, 24. repertos. 98, 9. λύχνος. 17. Vers. 357. 99, 10.
 manthum. 35. Vers. 454. 103, 22. Vers. 627. 106, 29. Vers. 912. 111,
 12. fore. 115, 21. Leucen. *ad eius li. marginem*, ad terras enim Latinas,
 non Ligusticum gurgitem refertur. 119, 7. calentē. 125, 31. Cern.
 hinc. 126, 34. claustril' que Pelori. 130, 31. Bacchi quā tang. 138, *ad*
marg. li. 21. sic L. C. B. reliqui Sacæ. 140, 3. Cifios. 15. hæ cell. 141,
 28. or. primum de. 142, *ad marg. li.* 5. quidam in li quorū. *ad marg.*
lin. 27. optimè. A. viridi. 143. *ad marg. li.* 10. Nigircus. 148, 26. pri-
 mo S erafo. 149, 1. hunc eund. 151, 2. insulam intelligit, vt. 8.
 Vers. 571. 158, 18. Adonidi' que. 162, 4. formosa. 170, 9. intactum-
 que. 175, 5. ἰχθυόεσσα.